การประชุมวิจัยทางการพยาบาลแห่งชาติครั้งที่ 4

เรื่อง

“การวิจัยทางการพยาบาล : ความท้าทายฝ่าวิกฤตสู่สังคมสุขภาวะ”

Nursing Research: Through Crisis to Wellness Society

โดย

สภาการพยาบาล

วันที่ 2–4 พฤศจิกายน 2552

โรงแรมแอมบาสเดอร์ สุขุมวิท 11 กรุงเทพฯ

ผู้สนับสนุน

สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

วันที่ 3 พฤศจิกายน 2552 **ห้อง 9**

14.00 - 14.30 น. **การประกวดผลงานวิจัย**

ผลของความเย็นผลต่อการเกิดรอยจ้ำเลือดหรือก้อนเลือด และความเจ็บปวด ในผู้ป่วยที่ฉีดยาป้องกันการแข็งตัวของเลือด (LMWH) ใต้ผิวหนัง

เสาวนีย์ เนาวพาณิช
งานการพยาบาลอายุรศาสตร์และจิตเวชศาสตร์ ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

ที่มาและวัตถุประสงค์ ผู้ป่วยที่มีภาวะกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน (Acute coronary syndrome) จำเป็นต้องได้รับยาป้องกันการแข็งตัวของเลือดชนิด Low Molecular Weight Heparin (LMWH) เข้าใต้ผิวหนัง แต่จากผลการศึกษาพบว่าการใช้ยาป้องกันการแข็งตัวของเลือดชนิด LMWH จะส่งผลทำให้เกิดภาวะเลือดออกใต้ผิวหนังทั้งแบบรุนแรง (major bleeding) และไม่รุนแรง (minor bleeding) แม้ว่าพยาบาลผู้ฉีดยาจะฉีดด้วยวิธีมาตรฐานแล้วก็ตาม ส่งผลให้ผู้ป่วยเจ็บปวดทุกข์ทรมานมาก นอกจากการฉีดด้วยวิธีมาตรฐานผู้วิจัยศึกษาพบว่าการใช้ความเย็นประคบช่วยป้องกันการเกิดรอยจ้ำเลือดและลดความเจ็บปวดได้

วิธีการวิจัย การวิจัยแบบ Randomized controlled study ในผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป ที่ได้รับการฉีด LMWH ใต้ผิวหนัง ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2550 ถึง เดือนมิถุนายน 2551 ขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลศิริราช โดยแบ่งผู้ป่วยเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมจะได้รับการฉีด LMWH เข้าใต้ผิวหนังด้วยวิธีมาตรฐาน และกลุ่มทดลองได้รับการฉีดตามมาตรฐานเช่นเดียวกันแต่มีการประคบน้ำแข็งก่อนฉีดเป็นเวลา 30 วินาที โดยทำการสุ่มเลือกตัวอย่างตามหอผู้ป่วย (3หอผู้ป่วย) และตามเพศภายหลังการฉีดยาจะมีการวัดขนาดก้อนเลือด รอยจ้ำเลือดที่ระยะเวลา 72 ชั่วโมง รวมทั้งวัดระดับความเจ็บปวดหลังฉีดยาทันที วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การเปรียบผลลัพธ์ที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพด้วย Chi-Square test และ Fisher's exact test และข้อมูลเชิงปริมาณด้วย t-test การเปรียบปัจจัยเสี่ยงนำเสนอด้วยค่า relative risk (RR) และ 95% Confidence interval

ข้อค้นพบที่สำคัญ ความเย็นสามารถลดการเกิดก้อนเลือดและระดับความเจ็บปวดในผู้ป่วยที่ฉีด LMWH ใต้ผิวหนังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.04 ตามลำดับ

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ การใช้ความเย็นประคบก่อนการฉีดยา Heparin ใต้ผิวหนังสามารถลดการเกิดก้อนเลือดและความเจ็บปวดได้ ส่งผลให้ผู้ป่วยมีทัศนคติที่ดีต่อการพยาบาล ลดระยะเวลาการนอนในโรงพยาบาล และทำให้ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลลดลง และเพิ่มความพึงพอใจต่อการบริการ ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมและจัดทำเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อยกระดับมาตรฐานการพยาบาลให้ทัดเทียมระดับสากล